

Siste skanse

TEKST

Bjørnar Olsen

PUBLISERT 3. januar 2017

SNAKKER VI OM psykisk helse, snakker vi helst om barn og unge. Arbeiderpartiets neste store helseløft vil handle om barn og unges psykiske helse, skrev Hadia Tajik i desemberutgaven av Psykologtidsskriftet. Hun får full støtte av partiets eldregeneral Tove Karoline Knudsen i denne utgaven (se NÅ-intervjuet). I regjeringens strategi for ungdomshelse lyser psykisk helse mot en på nær hver eneste side, noe vi applauderte på lederplass i juli. Det bør være en enkel sak for Psykologforeningen å samle politisk støtte til sitt mangeårige hovedsatsningsområde «Forebygging for barn og unge».

Det er de unges stemme som har gitt form til den nye offentligheten rundt psykisk helse. De eldres mentale helse ser vi sjelden omtalt. Snakker vi om eldre, er det først og fremst en aldrende kropp vi forholder oss til. Slik blir eldreomsorgen somatisk, ikke psykologisk. Slik kan det ikke være. En godt voksen psyke som svekkes, endres og utvikles med alderen, fortjener også å være del av samfunnsplanleggingen. Likevel er det få diskusjoner om hvilke psykiske helsetjenester vi skal tilby de eldre.

«Snakker vi om eldre, er det først og fremst en aldrende kropp vi forholder oss til. Slik blir eldreomsorgen somatisk, ikke psykologisk»

I stedet virker vi fornøyd med å tilby de eldre piller – selv om også de langt fleste eldre ønsker psykologisk behandling. Kanskje det handler om helseøkonomiske prioriteringer: Å yte hjelp til unge er jo en investering med potensielt mye lengre avkastning. Men skal vi frem med kalkulatoren, er det også verdt å regne på besparelsen ved at en eldre person kan bo hjemme og mestre sitt eget liv, kontra kostnadene knyttet til den samme tiden på sykehjem. Et eksempel: I flere av bidragene i denne utgaven kan vi lese at eldre som preges av negative stereotypier om aldring, utvikler demens tidligere enn folk som ikke deler denne forståelsen. Å bekjempe aldersstereotypier er tydeligvis et effektivt forebyggende tiltak. Det ligger enorme besparelser i livsmestring også i alderdommen.

For første gang i verdenshistorien utgjør de eldre en betydelig og voksende andel av befolkningen. Denne store befolkningsgruppen fortjener også et psykisk helsetilbud.

Men politikere, medier og helseprofesjonene tar sjelden debatten. Selv et søk på seniorpolitikk.no gir knapt et relevant treff knyttet til Eldres psykiske helse.

Så kanskje den siste skansen er å forebygge og behandle også de Eldres psykiske helse? For alle psykiske helse må være en del av offentligheten og hjelpetilbudet. Slik er det ikke i dag.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 1, 2017, side 1

TEKST

Bjørnar Olsen, Sjefredaktør